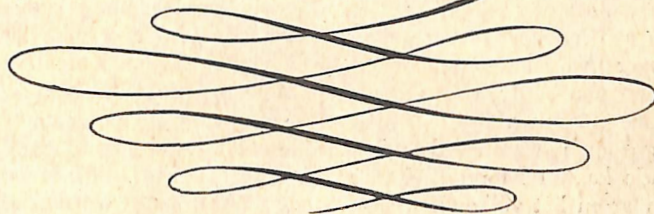

van Mens tot Mens

Ledenorgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag 'Humanitas'. Redactie: T. v. Grootheest en C. M. Swiebel. Redactie-secretaris: H. v. Schaaik. Administratieadres: J. W. Brouwersstr. 16, Amsterdam-Z, Postgiro 582000

Helemaal van ons

Enige jaren geleden was er een Amsterdams reclamebureau, dat een grotere kantoorruimte zocht en voor dit doel een advertentie plaatste. Het was een zeer goede advertentie — het was dus blijkbaar een goed reclamebureau — waarin onder een tekening van een huis met omvallende muren als tekst was geplaatst: 'Wij barsten eruit.' Zo'n advertentie is voor de afdeling Rotterdam van onze vereniging niet nodig geweest. Wel barstte Rotterdam ook uit de kantoorruimte aan de Oranjeboomstraat, maar een — uiteraard — dure advertentie plaatsen kwam niet in de hoofden van de Rotterdamse bestuurders op en de pogingen om een geschikte kantoorruimte te huren strandden of op de hoge huurprijzen of op de excentrische ligging of op het feit dat de aangeboden ruimte — voor zover er van aanbod sprake was — niet groter of geriefelijker was dan de ruimte aan de Oranjeboomstraat.

Er is in dit woelige Rotterdam onder zulke omstandigheden maar één oplossing mogelijk: zorgen dat er een eigen pand komt. Een pand met — als het kan — perspectieven, d.w.z. met mogelijkheden om de uitbreiding van het werk ook in de toekomst te kunnen opvangen. Die oplossing werd door het bestuur van Rotterdam duidelijk gezien en 'het eerste oog' viel op een pand van een bevriende organisatie, dat al vrij spoedig een luchtkasteel werd. Deze organisatie immers was behalve bevriend en ons welgezend ook heel zakelijk. Het was een heel mooi pand op een heel mooie plek in onze wereldstad, vlak bij een van de hoofdwegen en vrijwel op de hoek van een komende nieuwe hoofdweg. Behalve de werkelijke waarde van het pand, kwam er een stevig bedrag voor het zgn. vrij opleveren en een nog steviger bedrag voor de bijzonder gunstige ligging.

Heus, het gevolg is geweest dat wij in de Oranjeboomstraat aan het verven zijn gegaan. Er was een maatschappelijk werkster die gevoel had voor kleuren en dus werd in de grote kantoorkeuken, die we heel deftig 'kantine' noemen, de ene kastdeur rood, de andere kastdeur geel en een derde kastdeur zwart geverfd. Met echte doffe plasticverf die naderhand toch glom, wellicht van plezier. Op een zijkamertje plakten wij een bordje 'directeur' en op de deur van de resterende kamer: 'kantoor'. De directeur heeft sindsdien niet rustig in zijn kamer gezeten. Maar ook onze maatschappelijk werksters en onze administratieve medewerkster en -medewerker hebben niet veel gemak gekend. Wij barstten er werkelijk uit en daar verhielp al het schilderen niets aan.

Heel veel is in die tijd in gemoedelijk overleg geregeld. Veel ruimtelijke problemen zijn opgelost, veel plannen zijn ontworpen en verworpen, maar er bleef steeds één oplossing over: een eigen pand.

Hoe het precies is gegaan ligt nu reeds in de historie verborgen. Eén van onze maatschappelijk werksters kwam op zekere dag vertellen dat er een aardig pand leeg kwam en te koop was. Dat is nu bijna een jaar geleden. Zij heeft de directeur meegenomen om naar dit pand te gaan kijken. En de directeur heeft op zijn beurt enkele bestuursleden meegenomen om naar dat pand te gaan kijken. Toen is er gepraat over de prijs. Daarna is er gepraat over een lagere prijs dan gevraagd werd. Vervolgens is er gepraat over de geldmiddelen. En ten slotte was er het moeilijkste probleem: hoe aan die geldmiddelen te komen.

Er is heel veel gepraat. We zijn het ene ogenblik blij geweest omdat we een paar stapjes verder kwamen en soms vrij kort daarop wanhopig, omdat er niets scheen

te gelukken. We hebben nooit gezamenlijk is de put gezeten. Meestal zat er wel een van de bestuursleden of een maatschappelijk werkster op het randje om de anderen uit die put te sleuren. Toen we ten slotte toch allemaal in de put dreigden te gaan zitten en 'pour besoin de la cause' ofte wel 'om een smoesje te hebben' ons de overtuiging bewust gingen maken, dat we met het zoeken naar geldmiddelen maar moesten ophouden omdat we 'toch bezig waren om een molensteen om onze nekken te hangen', toen was er één man buiten onze organisatie die ons zo'n stevige por in de ribben gaf, dat er van ophouden geen sprake meer was.

Hoe dit ook zij: we zijn er gekomen, dank zij de vele hulp, die wij van verschillende kanten hebben gehad. Maar ook dank zij de inspanning en het volhouden van velen in eigen kring — zo'n groep van echte Rotterdamse aanpakkers — is het gelukt. Sinds 1 april 1958 bezit de afdeling Rotterdam een eigen pand aan de Heemraadssingel 170. Sinds 1 april 1958 lijdt Rotterdam aan een nieuwe ziekte: de panderitus. Eén van de belangrijkste symptomen van deze ziekte is het feit, dat er vrijwel uitsluitend wordt gesproken over *het* pand, over 'jij komt daar te zitten en jij komt daar te zitten', over de vraag of er nu een lopertje op de trap moet, dan wel 'van dat moderne, weet je wel'.

Dan is er nog een erg nuchtere penningmeester — gelukkig — die duidelijk in de gaten houdt wat mogelijk is en wat niet mogelijk is. En dan zijn er, die geloven dat er meer niet dan wel mogelijk is. En dan is er weer dezelfde penningmeester, die duidelijk vertelt dat we niet verder kunnen springen, dan onze financiële polsstok lang is en dat bij de plannen die gemaakt zijn het werkwoord 'temporiseren' vele malen moet worden verhoogd. Och, er zullen nog wel vele woorden over de inrichting worden gezegd. Eén ding is wel zeker: ongeveer 1 juni 1958 zal de afdeling Rotterdam in haar pand trekken. *Het* pand, dat helemaal van ons is.

Hoe ziet het er van binnen uit? Het beste is natuurlijk, dat u er eens komt kijken. Beneden komt de bestuurs- en directeurskamer en een conferentiekamer, die plaats biedt aan ongeveer vijftig personen. Dan moeten die personen allemaal netjes op rijtjes zitten. Wanneer zij niet netjes op rijtjes willen zitten, maar wel aan een conferentietafel, dan is er plaats voor ongeveer 25 per-

sonen. Naast deze conferentiekamer komt een garderobe en er is een keuken.

Op de eerste verdieping is plaats gemaakt voor een beviende organisatie, daarnaast zetelt onze administratie. Voorts zijn er een wachtkamer en een spreekkamer.

Boven op de tweede verdieping krijgen de maatschappelijk werksters hun kamers. Tussen deze kamers is een goede opbergruimte voor verschillende zaken: kleding, schoeisel, dekking enz. Dit is de indeling van ons pand. Het pand, dat helemaal van ons is.

Helemaal van ons? Nou ja. Wij hebben een hypotheeklening moeten aangaan, wij hebben hier en daar geld kunnen lenen tegen zeer gunstige voorwaarden weliswaar, maar het blijft: lenen. Dat wil dus zeggen, dat die hypotheek moet worden afgelost, dat het geleende geld moet worden terugbetaald. 'Een molensteen om onze Rotterdamse nek' zal de last, welke wij op ons hebben genomen, wel niet worden. Tegenover onze schulden staat een prachtig bezit, dat gelegenheid biedt tot een ontplooiing van ons werk en tot een verdieping van ons werk.

Maar meer dan ooit is het nu noodzakelijk om alle krachten in te spannen, opdat het werk zelf van deze nieuwe last geen schade zal ondervinden. Die krachten zullen in de eerste plaats moeten worden gericht op de — reeds op gang zijnde — ledenwinactie. Die krachten moeten ook worden gericht op onze openbare collecte, die op 20 september 1958 zal worden gehouden. Reeds nu moeten voor deze collecte voorbereidingen worden getroffen en wij hopen van harte, dat het aantal collectanten straks een veelvoud zal zijn van het aantal dat in voorgaande jaren op de been was. Voor Rotterdam zijn er in 1958 reeds drie belangrijke data: op 1 maart startte de ledenwinactie, op 1 april werd het pand gekocht — eind mei/begin juni zal het kunnen worden betrokken — en op 20 september vindt de jaarlijkse openbare collecte plaats. Wij hopen van harte, dat de Rotterdammers met de ledenwinactie én met de collecte een 'klinkend' antwoord zullen geven op de vraag: 'hoe-we-het-'m-zullen-lappen' om de zorgen van onze goede, brave penningmeester te verlichten. De beste man heeft de steun van alle Rotterdammers hard nodig. En hij kan ze van niet-Rotterdammers ook gebruiken!

L. D.

Giften 1957

Bij het accountantskantoor Wegerif Leguyt en Swillens, Hemonylaan 24, Amsterdam, kunnen zij, die in 1957 aan het Centraal Bestuur of het Centraal Bureau giften hebben verstrekt ten behoeve van de Vereniging Humanitas of de Stichting Kinderthuizen van Humanitas, inlichtingen inwinnen omtrent de door hen gestorte bedragen. Deze inlichtingen kunnen bij bovenstaand accountantskantoor worden ingewonnen tot 15 juni 1958, dagelijks van 9-12.30 en 14-17.30 (zaterdags van 9-12.30 uur) ook schriftelijk of telefonisch (tel. 723311 en 723830).

PERSBERICHT VAN DE MAATSCHAPPIJ

'ZANDBERGEN', OPVOEDINGSINSTELLING

BOSWEG 10, AMERSFOORT

Met ingang van 1 mei 1958 is als opvolger van de heer D. Q. R. Mulock Houwer — thans secretaris-generaal van de UIPE (Union Internationale de Protection de l'Enfance) te Genève — benoemd tot directeur der Maatschappen 'Zandbergen', Opvoedingsinstelling te Amersfoort, de heer L. H. Fontein.

De heer Fontein begon zij carrière in de kringen van het onderwijs. Hij was o.a. hoofd der Schoolvereniging te Bussum. De laatste 17 jaar is hij directeur der Rekkense Inrichtingen te Rekken.

WAT STELT DIT VOOR?

Wat zijn dat voor bussen met die grote witte letter A.B.C.? Wie is die ernstig kijkende heer op de onderste foto? We zullen u uit de droom helpen. Dit zijn de foto's, die genomen zijn bij de trekking van de prijsvraag 1957. In die grote bus met de letter A bevinden zich de kaartjes met de duizendtallen, in de bus B de nummers 0 t.m. 999, in bus C de nummers van de prijzen. Is het een wonder, dat de heer op de onderste foto zo ernstig kijkt, hij is nl. de notaris die de goede gang van zaken in het oog moet houden. Wat u niet op de foto's ziet zijn het grote aantal bakken waarin zich op volgorde de genummerde oplossingen bevinden. Dat waren er nl. zoveel, dat we ze niet op één foto konden krijgen. Hoe gaat zo'n trekking nu in zijn werk? Wel, als de notaris daartoe

het sein geeft, wordt uit de bus A, de bus B, en de bus C een nummer getrokken. Laten we nu aannemen, dat uit bus A nummer 30, uit bus B no. 507 en uit bus C nummer 18 getrokken wordt. Dan betekent dit, dat op de oplossing met het nummer 30507 de 18e prijs is gevallen. Dat wordt genoteerd door de assistente van de notaris, die u op de onderste foto zo ijverig ziet schrijven en dat gaat zo door tot dat alle prijzen

getrokken zijn. Dan worden alle kaarten met de prijswinnende nummers uit de bakken gehaald, goed gecontroleerd en dan is de eigenlijke trekking achter de rug. Dat wil natuurlijk helemaal niet zeggen, dat er dan ook geen werk meer aan de winkel zou zijn, maar dat is een heel ander hoofdstuk.

Waarom we u dit allemaal vertellen? Wel in de eerste plaats omdat we al zo vaak de vraag hebben gehoord: 'Hoe gaat dat nu, zo'n trekking?' En in de tweede plaats omdat wij u erop willen voorbereiden, dat we ook voor het a.s. najaar weer plannen in de richting van een prijsvraag koesteren. Als het aan ons ligt zal dat een actie met een bijzonder tintje worden. Daar hoort u echter t.z.t. wel meer van als alles in kannen en kruiken is. Voorlopig willen wij u alleen vragen: Help er aan mee dat bij de trekking van de komende actie het aantal bakken met oplossingen nog groter wordt dan in 1957 het geval was.

(Foto's: Peter van Halm)

G. van Wijland

80 jaar...

Het is geen alledaagse gebeurtenis, dat een man van 80 jaar nog de penningen beheert van o.a. twee humanistische organisaties.

Dit is het geval met Van Wijland uit Amersfoort, die 10 april 80 jaar is geworden.

Toen kort na de oorlog de humanistische gedachte vorm kreeg in diverse organisaties, zag Van Wijland direct het grote belang hiervan in voor het buitenkerkelijke volksdeel. Vooral het praktisch humanisme trok dadelijk zijn actieve belangstelling. Hij had toen al een werkzaam leven in dienst van de socialistische arbeidersbeweging achter de rug. Met zijn grote ervaring, ook als oud-directeur van de vroegere Arbeidsbeurs en chef sociale zaken kende hij de maatschappelijke noden als weinig anderen. Het lag dan ook voor de hand, dat Van Wijland tot één der oprichters van de afdeling Amersfoort van 'Humanitas' behoorde en vanaf het begin deel uitmaakte van het bestuur, de langste tijd als penningmeester.

De laatste tijd laten zijn ogen hem wat meer in de steek. Ieder, die deze werkzame figuur kent, weet wat een dergelijke handicap voor hem betekent.

De afdeling Amersfoort hoopt niettemin nog jarenlang van zijn grote ervaring en praktische adviezen te kunnen profiteren.

Mej. A. Oostenbrug

7 jaar...

De laatste zeven jaren van de dertien dat Humanitas bestaat is mej. Oostenbrug boekhoudster geweest van het Centraal Bureau. Geweest ja, want per 15 maart heeft zij Humanitas verlaten wegens het aanvaarden van een andere functie. Meer dan de helft van het aantal jaren dat ons bureau functioneert heeft mej. Oostenbrug dus deel van de staf uitgemaakt en wel op zulk een wijze en in een zó eigen stijl, dat het centraal bureau bijna niet bestaansbaar lijkt of niet volledig schijnt te zijn, zonder haar. Deze complimenteuzen bepaling van de plaats die zij heeft ingenomen komt haar volledig toe, omdat zij in die zeven dienstjaren altijd met enthousiasme en bezieling achter de zaak van Humanitas heeft gestaan en zeer hard heeft gewerkt voor onze vereniging. Het bestuur, zowel als directie en collega's van het Centraal Bureau, hebben mejuffrouw Oostenbrug met lede ogen zien vertrekken, want onze boekhoudster is in de laatste jaren een administratief middelpunt geworden, dat wegens haar kennis van zaken en haar vriendschappelijke bereidheid tot hulp en advies van medewerkers, bijna onmisbaar is geworden.

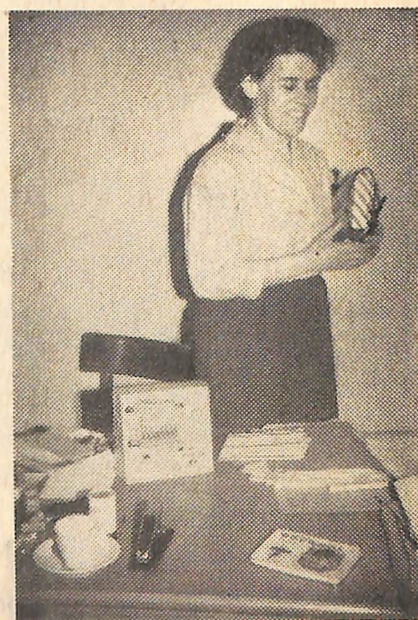
Natuurlijk is iedere boekhouder door een goed vakman te vervangen, dat gebeurt dagelijks en overal, en technisch gesproken zal het Centraal Bureau wel doordraaien. Niemand is ten slotte onvervangbaar. Maar de kennis van zeven jaar bewogen historie van een snel groeiende vereniging als de onze is een persoonlijk en onoverdraagbaar goed dat alleen maar bij de man of vrouw te vinden is die alles heeft meegemaakt en mee heeft opgebouwd. En daarin ligt het belangrijkste verlies voor ons centrale apparaat, want die kennis van vele jaren Humanitas-geschiedenis in cijfers, feiten en emoties waren bij AO (haar administratieve bijnaam) persoonlijk gekleurd met belangstelling en liefde voor het snel groeiende zorgenkind dat 13 jaar geleden 'Humanitas' werd gedoopt.

Wij zijn AO voor de hulp bij de opvoeding van dit zorgenkind zeer dankbaar, want Anneke stond in de eerste linie als het er om ging de op ons aanstormende financiële eisen op te vangen. Niet alleen het werk stormde nl. op ons aan — zoals onze voorzitter die zo goed voorstelbaar heeft geschilderd — maar ook de rekeningen, en die lagen vaak dreigend en langdurig op het bureau van de boekhouder. Wij zijn mej. Oostenbrug erkentelijk voor haar gedegen vakmanschap, want de

ogenschoonlijk zo eenvoudige financiële opstellingen die u, lezer, reeds vele malen in de vorm van het jaarverslag onder ogen hebt gekregen, werden ieder jaar door haar berekend en samengesteld en door een kundige accountant correct bevonden. Achter die eenvoudige staatjes, verbergt zich een omvangrijke boekhouding van een vereniging met 80 'waakzame' penningmeesters, van onze kleine maar gecompliceerde voogdijafdeling en van onze stichting kindertehuizen. Die tachtig penningmeesters zullen wel het beste begrijpen wat wij bedoelen met onze waardering voor de dagelijkse 'EHBO-zorg' in moeilijke geldzaken.

Als u ons vraagt: 'Wat is het belangrijkste uit deze zevenjarige carrière', dan zeggen wij: de vriendschap, de onwrikbare degelijkheid, en de collegialiteit waarmee mej. Oostenbrug met een groot aantal medewerkers van de meest uiteenlopende soort en geaardheid heeft willen en kunnen samenwerken, zij het soms op verkwikkend onpedagogische wijze. Het afscheid is op het Centraal Bureau op gepast feestelijke wijze gevierd, waarbij zowel de aanwezige bestuursleden als de centrale medewerkers hun spijt over dit vertrek niet onder de vele stoelen of banken hebben gestoken. Wij wensen mej. Oostenbrug het allerbeste in haar nieuwe werkkring!

v. S.

Groei in 't Olde Lantschap

'De organisatiecommissie ziet de taak van het gewestelijk centrum als een activiteitsorgaan om het gewestelijk werk aan te pakken, de afdelingen te stimuleren en het werk uit te breiden.'

'... Het is in principe mogelijk in elk gewest een directeur of maatschappelijk-werk-adviseur aan te stellen.'

(Zie het maartnummer van 'van Mens tot Mens' blz. 6 waarin de woorden van de heer Swiebel op het congres,

als voorzitter van de organisatiecommissie worden aangehaald).

Op de dag ongeveer dat deze regels in maart werden gedrukt sloot het gewest Drente een financiële actie af met als resultaat: het aanstellen van een provinciaal maatschappelijk-werk-adviseur. Wat op het laatste congres nog als een principiële mogelijkheid voor elk gewest werd gesteld, is in Drente dus reeds werkelijkheid geworden.

Nu staat dat hier in een enkel zinnetje (en misschien zelfs een beetje overmoedig), maar u, lezer, kunt zich voorstellen wat deze beslissing voor een jong gewestelijk centrum betekent. En wat eraan is voorafgegaan: 'zullen we wel'... — ... 'zullen we niet'. 'Nog niet...' — 'of toch maar...'

Avonden op stap, de provincie in, bezoeken aan afdelingen. Resultaten. Hulp die beloofd wordt, maar alleen kan worden waargemaakt met vele uren toegewijd werken. En ten slotte: per 1 maart is de heer W. J. Wolters, als maatschappelijk-werkadviseur in dienst getreden voor Drente.

Kunt u zich nu voorstellen dat het gewest hierop een klein beetje trots is? Maar begrijpt u ook, dat de vraag: 'hoe nu verder met deze vergroting van mogelijkheden', aanleiding was ons in een grotere kring van medewerkers en geïnteresseerden nogmaals te bezinnen op doel, taak en richting van Humanitas en op allen een beroep te doen op uiterste medewerking tot uitbreiding van het werk?

Welnu, op 10 maart jl. heette de heer Sytema (de gewestelijk voorzitter) een veertigtal aanwezigen uit de provincie van harte welkom op een appèlbijeenkomst, in het bijzonder de spreker van deze avond: mr. dr. J. In 't Veld, landelijk voorzitter van Humanitas.

Hij vertelde o.m. het verhaal over het ontstaan van de landelijke vereniging Humanitas, nu ongeveer 13 jaar geleden. Over groei, over problemen, doch ook: over resultaten. Een eenvoudig verhaal, dat wonderwel paste in de sfeer van deze appèlavond, in de sfeer van het werk in Drente, waar de problemen van opbouw, het zoeken en tasten naar de juiste ontplooiing en vorm zich nu ongeveer tien jaar later, op een kleiner gebied herhalen.

Er is hier werk in de ontwikkelingsgebieden (waar momenteel dorpen zijn met 25 pct. werklozen onder de mannelijke beroepsbevolking). Er is werk in andere delen van de provincie — minder naar voren gebracht in krant of commissies — waar 'naoerhulp' en 'volksgericht' minder dan één generatie verwijderd zijn van televisie en kernenergie.

Toen de heer In 't Veld zijn inleiding op die avond in Assen besloot, verwijzend naar de stemming onder de aanwezigen, met het vaste vertrouwen uit te spreken dat het gewestelijk centrum in de toekomst een eervolle plaats zal gaan innemen onder de werkorganen van Humanitas, was het applaus niet alleen een dank voor deze laatste woorden, maar ook dank voor de versterking van het besef op de goede weg te zijn en goed gekozen te hebben.

Een vraag uit de vergadering na de pauze over de verhouding Humanistisch Verbond—Humanitas, deed mr. In 't Veld bij zijn antwoord de nadruk leggen op de menselijkheid van een goed open contact in alle afdelingen.

Bij het bespreken van de samenwerking met andere instellingen liet de heer Sytema met gepaste trots een typisch Drents geluid horen: 'de samenwerkingsmogelijkheden zijn hier aanmerkelijk groter dan in vele andere gebieden en het gewest ziet het als haar taak deze samenwerking waar mogelijk te verstevigen en te vergroten.'

Toen de aanwezigen, na een woord van dank aan allen door de voorzitter van 't gewest, hun weg (over deels gladde wegen) naar huis zochten, kon Drente terugzien op een geslaagd appèl.

Mogen we u tot slot, een maand na deze vergadering, nog een handjevol activiteiten opsommen:

- de provincie is door het gewestelijk bestuur in rayons verdeeld, en elk der bestuursleden streeft in het door hem te verzorgen gebied naar een werkgroep, met als kern bezoekers van de appèlvergadering.
- na het vormen van zo'n groep bespreekt de maatschappelijk werkadviseur de plaatselijke problemen en mogelijkheden met de gevormde groep.
- de afdeling Havelte werd opgericht.
- de afdelingen Meppel en Assen staan midden in een ledenwerfactie die zijn eerste vluchten begint af te werpen.
- de afdelingen Coevorden en Hoogeveen strijden om de eerste plaats met elk een groep van omstreeks vijftig leden.
- de afdeling Hollandsche Veld zag een initiatief uit haar midden vorm krijgen met het oprichten van een onderlinge hulporganisatie van een dertigtal buitenkerkelijke huisvrouwen.
- de afdeling

het verhaal wordt eentonig lezers. Mogen we u over niet al te lange tijd nog eens weer op de hoogte stellen met wat leeft in 't Olde Lantschap?

W.

...en P. C. Faber

65 jaar!

Ter gelegenheid van de 65e verjaardag van P. C. Faber, de vorige maand gevierd, plaatsen wij graag een foto in 'Van Mens tot Mens' van deze voor vele leden zo bekende figuur uit de eerste jaren van het bestaan van de vereniging.

Wij hopen van ganser harte dat Faber, mede-oprichter en eerste directeur/secretaris van Humanitas, voor wie de arbeidzame periode van zijn leven zeker nog niet afgesloten is, zich nog lange tijd een actief erelid zal betonen! U ziet, jubilaris en lezer, een heel andere wens dan: 'Wij hopen, dat u nog vele jaren van een welverdiende rust moge genieten'... Gefeliciteerd Faber!

M. D.

Iets over teleurstelling

Leest u de krant? Ja natuurlijk, dat doet iedereen; de een alleen de gemengde berichten en het feuilleton, de andere de hoofdartikelen en weer iemand anders misschien alleen de advertenties. Maar lezen doen we. Maar zegt u nu eens heel eerlijk, hoe lang weet u nog wat u las? U herinnert zich misschien vagelijk iets van een ernstig auto-ongeluk een paar weken terug, een overstroming ergens in een ver land, misschien hebt u een paar weken terug wel opgemerkt hoe vreselijk dat ongeluk en die overstroming waren, maar erg tot u doorgedrongen is het niet. Het dringt pas goed tot ons door als we er zelf bij betrokken zijn. Als de broodbezorgers in uw woonplaats gaan staken is dat voor u van veel meer belang dan een algemene staking een paar grenzen verder. Het weerbericht voor morgen boezemt u meer belang in dan een grensincident met slachtoffers ergens in het verre oosten. Dat is heel natuurlijk; als u alles wat u in de krant las zo in u opnam dat u ook werkelijk de omvang van hetgeen er in de wereld gebeurde tot u liet doordringen, dan had u geen rustig ogenblik meer. We kunnen onmogelijk alles weten en van alles op de hoogte zijn, alsof het ons zelf raakte. Nietwaar? U verdiept zich toch niet grondig in — laten we zeggen — de prijzen en de kwaliteiten van kampeertenten, als u niet met het plan rondloopt er een aan te schaffen? U breekt zich toch ook niet het hoofd over een tekort aan hotelruimte aan de Nederlandse kust, als u zelf van plan bent om een tocht langs de Belgische natuurvriendenhuisen te maken?

Nee, pas als dergelijke dingen voor u belangrijk worden, dan gaat u zich erin verdiepen en dan... ja dan zult u in veel gevallen ondervinden, dat alles heel anders is dan u het zich voorstelde. Omdat maar al te vaak de wens de vader van de gedachte is, blijkt dan heel dikwijls dat het allemaal zo tegenvalt, dat het lang niet zo eenvoudig was als u meende. Misschien is dat niet altijd en overal zo, maar in ieder geval is dat tegenvalletjes iets dat bijzonder vaak voorkomt bij de mensen waar wij — dat is de afdeling voogdijwerk van Humanitas — mee te maken hebben. Met die mensen bedoelen wij zowel jongeren als wat ouderen. Laten we dit keer met de ouderen beginnen. Er komen met grote regelmaat brieven van mensen die zich beschikbaar stellen voor het opnemen van een pleegkindje in hun gezin. Een klein kindje, liefst een baby, die je later kunt adopteren of die in ieder geval helemaal als eigen kind kan worden opgevoed. Meestal is aan het schrijven van een dergelijke brief een heel lang wikken en wegen voorafgegaan. De voor- en nadelen zijn overwogen en ten slotte valt het besluit: 'We gaan proberen een kindje aan te nemen.' Met hoeveel hoop en verwachting dergelijke brieven verzonden worden, kunnen we hoogstens gissen. Vooral voor het gezin, dat zelf geen kinderen heeft is de tijd die verloopt tussen het wegsturen van de brief en het antwoord daarop een tijd van hoopvolle spanning. En dan... Dan blijkt dat dat helemaal niet zo eenvoudig is. Misschien voor de meeste gevallen zelfs uitgesloten. Dan blijkt dat er heel weinig kleine kinderen zijn, die zo alleen staan, dat ze uitsluitend aangewezen zijn op de hulp van vreemden, zonder dat ook maar één van de ouders nog enige belangstelling toont. Gelukkig voor de meerderheid der kleine kinderen, jammer voor de talloze hoopvolle briefschrijvers.

Deze laatste gaan dan ontdekken, dat het besluit dat zij — soms na veel moeite, soms spontaan — genomen hebben, op een zeer hoge uitzondering na niet uitvoerbaar is. Al verder binnentredend in die tot dusver voor hen vreemde wereld waarin men druk doende is met pleegkinderen en pleeggezinnen, waarin vaak gesproken wordt over een tekort aan mensen die zich beschikbaar stellen voor de verzorging van een kind dat niet het eigen is, zien — of liever gezegd horen zij — dat het niet de gezellige kleuters of de lieve baby's zijn, die wachten totdat er een ouderpaar zich over ontfermt, dat het maar uiterst zelden voorkomt, dat vader en moeder helemaal niet meer naar het kind omkijken en het dus ook niet meer zullen zien als het in een pleeggezin is.

Sommigen geven het na de eerste poging niet op en denken hoopvol, dat er dan misschien wel een andere vereniging of instelling is die zo'n klein kindje voor hen heeft. Er zijn mensen die vaak en veel van dergelijke brieven schrijven en pas langzamerhand moeten ontdekken dat de wereld niet vol is met kleine hulpeloze wezentjes, die straks als ware het hun eigen kinderen, door hen kunnen worden grootgebracht. Dat is de eerste groep van teleurgestelden.

De tweede groep die ik op het oog had is jonger. Dat zijn Jan van 16 en Harry van 18 en nog veel meer van deze jonge mensen, voornamelijk jongens. Ook zij zijn teleurgesteld en niet voor de eerste keer in hun leven. Het begon al veel eerder met een vader en een moeder waar ze van hielden, met een omgeving, die op een voor hen onbegrijpelijke reden uit elkaar viel en waar je niet blijven kon: O ja, er waren wel mensen die het je uitlegden, maar onbegrijpelijk is het toch, dat je zo maar bij je eigen moeder en vader vandaan moest. En dan volgt er een verblijf in een kinderkuis. Er komen mensen die met je praten en er is ook iemand die je vertelt dat er een pleeggezin voor je gezocht wordt. Dat geeft weer wat hoop, want om je heen zie je andere kinderen terugkomen van hun eerste logeerpartij bij de mensen die hun pleegouders zullen worden en bijna zonder uitzondering zijn die anderen blij, dat ze weggaan uit het kinderkuis en ergens weer een eigen plekje krijgen, al is het niet echt thuis zoals bij vader en moeder. En dan komt voor een aantal van hen de nieuwe teleurstelling. Het duurt zo lang! Er kwamen kinderen veel later in het kinderkuis en die zijn allang vertrokken naar een pleeggezin en zij komen maar niet aan de beurt. 'Ons willen ze niet, wij zijn te oud' bepraten ze dan onder elkaar en jammer genoeg zijn er niet voldoende mogelijkheden om dit gezegde te logenstraffen. Jammer, want het zou zo goed voor deze jonge mensen zijn, om na alle narigheid eens te ervaren, dat ook zij welkom zijn, welkom bij mensen die bereid zijn om hen te helpen mens te worden, hen steun en warmte te geven en begrip te hebben voor hun moeilijkheden. Want natuurlijk zijn er moeilijkheden. Het is ook heel goed te begrijpen, dat baby's en jonge kinderen, nog niet of weinig gevormd door het milieu, dat hun niet voldoende houvast bood, een groter aantal open armen vinden dan onze grote jongens. Grotere jongens hebben zoveel meer problemen en zijn soms moeilijker om mee om te gaan. Ze hebben een eigen leven op de ambachtsschool, op de MULO of op wat voor school dan ook.

Of ze werken al en zijn dan nog veel minder thuis. Ze zijn veel minder beïnvloedbaar en... enfin noemt u maar op. Ze zijn, kort gezegd, moeilijker en daarom is het niet zo gemakkelijk voor hen een goed plekje in een gezin te vinden. We begrijpen het best. Maar toch vragen we ons af: kunnen we die groep van teleurgestelden niet wat kleiner maken? Zouden er nu heus geen mensen zijn, die na uitgebreid overleg met de daarvoor aangestelde maatschappelijk werkers bereid en in staat zijn een plaatsje vrij te maken voor één zo'n jongen? Misschien kan dat toch wel en misschien hebben we toch gelijk als we tegen zo'n teleurgestelde zeggen: 'Kop op jongen, er komt voor jou ook wel een plaatsje.' Helpt u mee?

D. R.

De organisatie van het gezinsvoogdij - en vrij patronaatswerk in Humanitas

In het vorige nummer van 'Van Mens tot Mens' werd reeds weergegeven wat op het Congres 1957 over de reorganisatie van het toezichtwerk t.b.v. minderjarigen van onze vereniging is gezegd. Intussen zijn de landelijk ontworpen richtlijnen voor de opbouw van dit werk door het hoofdbestuur goedgekeurd.

In de nieuwe werkstructuur vallen te onderscheiden: arrondissementsbesturen en arrondissementssecties; beroepskrachten en vrijwilligers; vaste contactpersonen in en buiten afdelingen.

Functie, bevoegdheden en wijze van samenstelling van de arrondissementsbesturen zijn in het vorige nummer reeds uiteengezet. De arrondissementssecties zijn adviescolleges. Zij zijn te beschouwen als een decentralisatie van de landelijke sectie kinderbescherming voor zover dit is een adviesorgaan t.a.v. de technisch-methodische aspecten van het plaatselijke toezichtwerk. De secties worden samengesteld uit personen wier inzicht en ervaring op dit werkgebied van waarde zijn te achten. Er wordt naar gestreefd in elke sectie deskundigen uit *verschillende* in aanmerking te nemen vakgebieden te betrekken, b.v. deskundigen op psychiatrisch, psychologisch, pedagogisch, sociologisch en sociaal terrein. De sectieleden zullen regelmatig de inhoud van het werk met elkaar bespreken. De beroepskrachten, de zgn. jeugdmaatschappelijke werk(st)ers (zie verder), vinden in deze adviescolleges een geregelde steun voor hun dagelijkse werk. Speciaal in de huidige fase van ontwikkeling van dit toezichtwerk in Nederland, zullen de arrondissementssecties een belangrijke taak hebben in het bestuderen van algemene methodische vraagstukken. De mogelijkheden en grenzen van het justitiële (gezinsvoogdij) zowel als het vrije (vrij patronaat) toezichtwerk t.b.v. kinderen en de gezinnen waartoe ze behoren, vraagt de kritische aandacht van oordeelkundige mensen. En waar ligt doorgaans de kracht van de vrijwilliger in dit werk? Wat is de waarde van scholing en vorming van toezichthouders? Wie is geschikt als gezinsvoogd of vrije patroon op te treden? Uiterst belangrijke vragen, waarop momenteel nog maar zeer voorlopige antwoorden te geven zijn. Diepgaande bezinning mede aan de hand van de ervaringen in de dagelijkse praktijk is nodig. Humanitas hoopt dus straks over een net van deskundige teams (arr. secties) te beschikken, die enerzijds het eigen plaatselijke werk mede op verantwoorde wijze zullen kunnen leiden, anderzijds hun bijdrage zullen kunnen leveren voor een gemeenschappelijk gefundeerde beantwoording van belangrijke methodische vraagstukken. Zoals bekend ligt het eigenlijke werk — het contact met kind en gezin — op dit terrein vanouds in handen van vrijwillige krachten. De jeugdmaatschappelijke werkers die in deze tijd hun intrede doen in het werk van de toezichtverenigingen pretenderen niet dit vrijwillige element uit het werk te verdringen. De belangrijkste taak van deze functionarissen ligt in het geven van hulp

en bijstand aan de (vrijwillige) toezichthouders. De j.m.w. onderhoudt ook het contact met de justitiële en andere instanties enz. voor zover die bij het toezichtwerk een rol (kunnen) spelen.

Overigens blijft er als voorheen tussen gezinsvoogd en kinderrecht wel een directe band bestaan, zij het dat ook hier de j.m.w. meer en meer als tussenpersoon kan worden beschouwd. Verder is van de grootste betekenis dat de j.m.w. vaste spreekuren kan houden voor ouders en opvoeders die zich om raad in opvoedingsmoeilikheden tot de vereniging willen wenden. Wanneer ouders ertoe zouden kunnen komen deze weg gemakkelijk te betreden, kan veel verdriet en zorg in een later stadium worden voorkomen.

Bij het vinden van geschikte medewerkers behoren de afdelingen een belangrijke positie in te nemen.

De afdelingen zijn immers middelpunten voor allen die van hun sociale bewogenheid en verantwoordelijkheid willen getuigen in de geest en het werk van Humanitas. In het wekken en levendig houden van een gezond en tot daden bereid solidariteitsbewustzijn hebben de afdelingen een grootse taak.

De j.m.w. zal zich dus in de eerste plaats tot een afdeling wenden als een nieuwe medewerker (gezinsvoogd of vrij patroon) moet worden gevonden. Daartoe moet elke afdeling over ten minste één vaste contactpersoon beschikken. Het hangt van de eigen interne apparatuur van de afdeling af, welke positie deze contactpersoon ten opzichte van het korps vrijwilligers zal innemen.

Buiten de afdelingen kunnen correspondenten en algemene leden als contactpersonen worden aangezocht, zolang dan ten slotte nog relaties buiten de vereniging. Intussen zijn al arrondissementsbesturen opgericht in de arrondissementen Groningen, Leeuwarden, Arnhem, Utrecht, Amsterdam, Haarlem en 's-Gravenhage.

In de arrondissementen Amsterdam, Utrecht en Rotterdam zijn reeds speciaal daartoe aangestelde j.m.w.'s in dienst. In enige andere arrondissementen hoopt men binnen niet te lange tijd zover te komen.

C. UITENBOGAARD

Verschenen is het programma van het

GEZINS-BEGROTINGSINSTITUUT

(Voorlichtingsinstituut voor Doelmatigere gezins-
inkomsten-besteding)

Belangstellenden kunnen het programma van het GBI
aanvragen op het volgende adres:

GBI, Botersloot 27, Rotterdam. Tel. K 1800-120048.
Postadres: Postbus 1048, Rotterdam.

Boekbespreking

W. Langeveld: Hoe leven wij? (inleiding tot de leer der samenleving), 164 bladzijden. Uitg. J. Muusses, Purmerend. Prijs f 5,90.

Voor ons ligt een boekje, dat 'niet meer pretendeert dan enig elementair maatschappelijk inzicht te verstrekken' ¹⁾. Het is in de eerste plaats bestemd voor MTS-leerlingen, die vaak door hun technisch georiënteerde belangstelling feeling voor sociale problemen missen, en verder voor ieder, die zijn studie op dit gebied van wetenschap wil aanvangen. Dus: een zeer populair gehouden eerste inleiding tot de maatschappijleer of sociologie.

De schrijver geeft een uiteenzetting van een aantal grondbegrippen en -problemen; zoals het gezin, industrialisatie, integratie en desintegratie, diverse groepen en krachten in de samenleving. Het is zeer rijk en goed geïllustreerd met foto's, tekeningen en grafieken. Aan de historische achtergronden is een ruime plaats toebedeeld — waarbij soms de indruk wordt gewekt, dat de schrijver beter thuis is op het terrein der sociale geschiedenis dan in 'de sociologie als zodanig'.

Wie het boekje eens rustig heeft doorgelezen is inderdaad geconfronteerd met het ingewikkelde mechanisme dat samenleving heet en met de historische achtergrond ervan.

Toch willen wij een enkele bedenking tegen dit boek niet onuitgesproken laten. Het populariseren van wetenschappelijke stof bestaat in wezen in het minder streng hanteren van eisen als: strenge systematiek en nauwkeurige terminologie, grondigheid en volledige behandeling, etc. Maar wanneer men hiermede te ver gaat komt het wetenschappelijk verantwoord zijn van het werk in gevaar. Men kan gereken tot slordigheid in woordgebruik, totaal gebrek aan exactheid — en het hier besproken werk komt op enkele plaatsen bedenkelijk dicht bij deze grens. De grens van het toelaatbare wordt echter overschreden, wanneer de objectiviteit wordt losgelaten, of met andere woorden: als feiten en conclusies met persoonlijke overtuigingen worden vermengd.

Er zijn in dit boek nogal wat passages, waarin een scheef beeld ontstaat door weglating van belangrijke aspecten, door slordige formulering of een te nadrukkelijke accentuering van wat volgens de schrijver 'behoort'. De onkerkelijkheid (op zich zelf in zijn ontstaan onvoldoende en ietwat tendentius belicht) wordt wat al te vaak als (enige) oorzaak van misstanden genoemd, de Sowjet-Unie komt

wat erg vaak ten tonele als voorbeeld van hoe het niet moet, enz. Een enkel voorbeeld: '... de klassenstrijd kweekte een blijvend wantrouwen t.o.v. de goede bedoelingen van werkgevers, dat tot op de huidige dag bestaat, hoewel het zeer verzacht is.' We kunnen dit moeilijk anders dan tendentius noemen, vooral wat die 'goede bedoelingen' betreft. Pertinent fout is het als de schrijver de hervorming als een der belangrijkste oorzaken van het functieverlies der kerken aanduidt.

Het boek beoordelen als hulpmiddel bij het onderwijs op de MTS en dergelijke onderwijsinstellingen is niet onze taak en bevoegdheid — als inleiding voor de geïnteresseerde leek kunnen wij het wel aanbevelen, maar dan onder de voorwaarde, dat men op zijn hoede is voor de bovengenoemde bezwaren. Het sociaal-historische gedeelte en de vele illustraties geven het boek een zekere waarde — maar men leze erna, ter wille van de objectiviteit, een niet te moeilijk handboek (b.v. van Bouman).

v. O.

RECTIFICATIE

In het vorig nummer bespraken wij: 'Victor E. van Vriesland — Een karakteristiek' en verzuimden daarbij de naam van de uitgever te vermelden. Dit is: Querido's Uitgeverij, N.V., Singel 262, Amsterdam.

Afdelingssecretariaten

Afd. Gooi-Noord mevr. P. Hienekamp-Ehrbecker, Huizerstraatweg 14 b, Naarden.

De zomer komt!

Vraag gratis reisgids
Reisbureau
DE VRIJE WERELD
Reguliersgracht 80 - Amsterdam
Tel. 39209-64785

Wie kan helpen?

De afdeling Amsterdam van Humanitas organiseert reeds sedert enige jaren in de zomermaanden vakantie-uitzendingen in pleeggezinnen. Deze uitzendingen zijn bestemd voor die kinderen, die anders in de zomermaanden geen vakantie-mogelijkheden hebben en die het thuis door omstandigheden toch al niet zo gemakkelijk hebben.

Tot nu toe kregen we voor dit werk voldoende aanbiedingen, vooral van het platteland uit de kop van Noord-Holland.

Verschillende van onze trouwe medewerkers zijn door omstandigheden afgevallen, terwijl het aantal kinderen, die in aanmerking komen voor een dergelijke prettige zomervakantie, nog steeds groeit. Het blijkt in deze tijd van bestedingsbeperking ook niet gemakkelijk te zijn, om nieuwe adressen te vinden.

Wij zitten dan ook werkelijk hier-

over in zorg. Het zou jammer zijn als we deze zomer niet aan alle verzoeken zullen kunnen voldoen. Indien u, lezer van ons blad 'Van Mens tot Mens' iets zoudt voelen om aan kinderen, die het om de een of andere reden toch al niet gemakkelijk in het leven hebben, een prettige vakantie te bezorgen in de zomervakantie, meldt u zich dan aan bij ons bureau Humanitas afdeling Amsterdam, Vondelstraat 61. Wij zoeken bij voorkeur in de omgeving van Amsterdam, omdat de reiskosten anders te hoog worden.

Deze logeerpartijen duren niet langer dan één week of twee weken. Het is ons niet mogelijk voor dit werk een financiële tegemoetkoming aan te bieden.

Er wordt van u dus wel een offer gevraagd, maar aan de andere kant geeft het zeker voldoening om aan deze kinderen een prettige vakantie te bezorgen.